

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การให้ส่วนลดค่าบริการไปรษณีย์ในประเทศ

เดิมสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๑๖๒๓๕ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้เสนอร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ และการให้ส่วนลดค่าบริการไปรษณีย์ในประเทศแก่ลูกค้ารายใหญ่ที่มีการเตรียมการล่วงหน้าก่อนการฝากส่งต่อคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติหลักการ โดยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า การขอความเห็นชอบในการที่จะให้ส่วนลดค่าบริการไปรษณีย์ในประเทศแก่ลูกค้ารายใหญ่ตามข้อเสนอของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารยังไม่ชัดเจนว่า การให้ส่วนลดค่าบริการดังกล่าวเป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรี และตามบทบัญญัติมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติไปรษณีย์ฯ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราไปรษณียากรและค่าธรรมเนียมอื่นในการส่งไปรษณีย์ มิได้บัญญัติให้อำนาจในการที่จะให้ส่วนลดค่าบริการดังกล่าวแต่อย่างใด ดังนั้น ถ้ามีความประสงค์ที่จะให้มีการลดค่าบริการในเรื่องนี้ควรกำหนดไว้ให้ชัดเจนในกฎกระทรวงนี้ แต่ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงการออกกฎกระทรวงในเรื่องนี้ด้วยว่าจะเป็นการเกินอำนาจที่กฎหมายมอบให้อำนาจไว้หรือไม่ ทั้งนี้ คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๓ ได้มีมติเห็นชอบในหลักการให้ปรับอัตราค่าบริการไปรษณีย์ในประเทศ การให้ส่วนลดค่าบริการไปรษณีย์ในประเทศแก่ลูกค้ารายใหญ่ที่มีการเตรียมการล่วงหน้าก่อนการฝากส่ง และอนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ตามที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้รับข้อสังเกตของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีไปพิจารณาด้วย แล้วให้ดำเนินการต่อไปได้ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติตามมติคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ และการให้ส่วนลดค่าบริการไปรษณีย์ในประเทศแก่ลูกค้ารายใหญ่ที่มีการเตรียมการล่วงหน้าก่อนการฝากส่งแล้ว ทั้งนี้ เพื่อให้การตรวจพิจารณาร่างกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวไม่เกิดความล่าช้า ผู้แทนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจึงขอให้มีการตรวจพิจารณาเฉพาะร่างกฎกระทรวงไปก่อน

โดยกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจะได้ดำเนินการขอหารือเกี่ยวกับการที่จะให้ส่วนลดค่าบริการไปรษณีย์ในประเทศ เสนอสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณาต่อไป

ต่อมา กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทก ๐๒๐๐.๘/๖ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หารือเกี่ยวกับการให้ส่วนลดค่าบริการไปรษณีย์ในประเทศแก่ลูกค้ารายใหญ่ที่มีการเตรียมการล่วงหน้าก่อนการฝากส่งตามข้อสังเกตของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีว่าจะสามารถดำเนินการได้หรือไม่ ภายใต้กฎหมายใด อย่างไร และผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาข้อหารือของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยได้พิจารณาเอกสารที่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (ปณท.) ส่งมาประกอบการพิจารณา รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องและได้รับฟังคำชี้แจงเพิ่มเติมของผู้แทนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (สำนักงานปลัดกระทรวง) และผู้แทนบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (ปณท.) สรุปความเป็นมาและแนวทางที่จะดำเนินการให้ส่วนลดค่าบริการไปรษณีย์ในประเทศได้ดังนี้

๑. เดิมกรมไปรษณีย์โทรเลข สังกัดกระทรวงคมนาคม เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบกิจการไปรษณีย์ การกำหนดอัตราไปรษณียากรและค่าธรรมเนียมอื่น โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ที่บัญญัติให้รัฐมนตรีมีอำนาจในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าวโดยออกเป็นกฎกระทรวง

๒. เมื่อได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๙ แล้ว ได้มีการจัดตั้งการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) ขึ้น และโอนกิจการไปรษณีย์ให้แก่ กสท. ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๙ กำหนดให้คณะกรรมการการสื่อสารแห่งประเทศไทย กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบริการอื่นๆ ได้ โดยการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน

๓. เมื่อได้มีการแปรรูปการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) ตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็น บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (ปณท.) และพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขเวลายกเลิกกฎหมายว่าด้วยการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๖ มีผลใช้บังคับแล้ว ดังนั้น จึงมีผลทำให้พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๙ ถูกยกเลิกไปตามมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขเวลายกเลิกกฎหมายว่าด้วยการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๖

๔. บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (ปณท.) ได้จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีสภาพเป็นรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ สังกัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลในด้านนโยบายของบริษัท ปณท. ดำเนินการโดยมีคณะกรรมการบริษัทกำหนดนโยบายบริหารโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

การบริหารดังกล่าว ปณท. ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ สิทธิและประโยชน์ของบริษัท ไพรชนียไทย จำกัด พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่บัญญัติให้ ปณท.มีอำนาจ ได้รับ ยกเว้น มีสิทธิพิเศษ หรือได้รับความคุ้มครองตามที่กฎหมายว่าด้วยไพรชนีย กฎหมายว่าด้วยการ สื่อสารแห่งประเทศไทย หรือกฎหมายอื่นที่ได้บัญญัติไว้ให้แก่ กสท. ในการดำเนินกิจการ ไพรชนียและธุรกิจอื่นเกี่ยวกับกิจการไพรชนีย รวมทั้งธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่อง ใกล้เคียงกัน หรือซึ่งเป็น ประโยชน์แก่กิจการไพรชนีย ทั้งนี้ ตามคำชี้แจงของผู้แทน ปณท. เนื่องจากพระราชบัญญัติ การสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้ถูกยกเลิกไปแล้ว โดยมาตรา ๓ แห่งพระราช กฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขเวลายกเลิกกฎหมายว่าด้วยการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังนั้น ในปัจจุบันนี้ การดำเนินการของ ปณท. จึงดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติไพรชนีย พุทธศักราช ๒๕๓๗

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๖) ได้พิจารณาเรื่องการให้ส่วนลดค่าบริการ ไพรชนียในประเทศ และได้พิจารณากฎหมายที่เกี่ยวกับการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมแล้ว เห็น ว่า บริษัท ไพรชนียไทย จำกัด (ปณท.) ซึ่งแปลงสภาพมาจากการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) ได้จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และดำเนินกิจการ ไพรชนีย โดยมีอำนาจ ได้รับการยกเว้น มีสิทธิพิเศษ หรือได้รับความคุ้มครอง ตามที่กฎหมายว่า ด้วยไพรชนีย กฎหมายว่าด้วยการสื่อสารแห่งประเทศไทย หรือกฎหมายอื่น ได้บัญญัติไว้ให้แก่ กสท.ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของบริษัท ไพรชนีย ไทย จำกัด พ.ศ. ๒๕๔๖^๑ แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้ถูกยกเลิกไปแล้ว โดยมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขเวลายกเลิกกฎหมายว่าด้วย การสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๖^๒ ดังนั้น อำนาจ การได้รับยกเว้น สิทธิพิเศษ และการ ได้รับความคุ้มครองในการดำเนินกิจการไพรชนียของ ปณท. จึงเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย ไพรชนีย นอกจากนี้ อัตราค่าบริการไพรชนียถือว่าเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่ง ซึ่งมาตรา ๑๐ แห่ง พระราชบัญญัติไพรชนีย พุทธศักราช ๒๕๓๗^๓ บัญญัติให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีที่จะออก กฎกระทรวงกำหนดอัตราไพรชนียการและค่าธรรมเนียมอื่นในการส่งไพรชนียภัณฑ์ทางไพรชนีย ภายในราชอาณาจักรหรือเกี่ยวแก่ไพรชนียภัณฑ์ต่างประเทศ ซึ่งมีบทกำหนดไว้ตามสัญญาสากล

^๑ มาตรา ๔ ในการดำเนินกิจการไพรชนีย และธุรกิจอื่นเกี่ยวกับกิจการไพรชนีย รวมทั้ง ธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่อง ใกล้เคียงกัน หรือซึ่งเป็นประโยชน์แก่กิจการไพรชนีย ให้บริษัทมีอำนาจ ได้รับยกเว้นสิทธิ พิเศษ หรือได้รับความคุ้มครองตามที่กฎหมายว่าด้วยไพรชนีย กฎหมายว่าด้วยการสื่อสารแห่งประเทศไทย หรือกฎหมายอื่นได้บัญญัติไว้ให้แก่ กสท. เว้นแต่กรณีที่บัญญัติไว้ตามมาตรา ๖ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓

^๒ มาตรา ๓ ให้พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๙ เป็นอันยกเลิก ตั้งแต่วันที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้นไป

^๓ มาตรา ๑๐ รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราไพรชนียการ และ ค่าธรรมเนียมอื่นในการส่งไพรชนียภัณฑ์ทางไพรชนียภายในราชอาณาจักร ตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือเกี่ยวแก่ไพรชนียภัณฑ์ต่างประเทศ ซึ่งมีบทกำหนดไว้ตามสัญญาสากลไพรชนียและวางข้อบังคับกำหนด ข้อสัญญาและเงื่อนไข ในการเรียกเก็บไพรชนียการตามที่กำหนดไว้

ไปรษณีย์และวางข้อบังคับกำหนดข้อสัญญาและเงื่อนไขในการเรียกเก็บไปรษณียากรตามที่กำหนดไว้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๖) ได้พิจารณากฎหมายที่เกี่ยวกับเรื่องการให้ส่วนลดค่าบริการไปรษณีย์ในประเทศแก่ลูกค้ารายใหญ่ที่มีการเตรียมการล่วงหน้าก่อนการฝากส่งแล้ว ไม่ปรากฏว่า มีบทบัญญัติในกฎหมายเกี่ยวกับการไปรษณีย์ให้อำนาจในเรื่องการให้ส่วนลดค่าบริการไปรษณีย์ไว้ มีเพียงแต่มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗^๔ ที่บัญญัติให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราไปรษณียากรและค่าธรรมเนียมอื่นในการส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ทางไปรษณีย์ภายในราชอาณาจักร ดังนั้น ปณท. จึงไม่อาจเรียกเก็บค่าบริการไปรษณีย์ในประเทศแตกต่างไปจากอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง การให้ส่วนลดค่าบริการไปรษณีย์ในประเทศจะกระทำได้อีกก็ต่อเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ให้อำนาจให้ส่วนลดอัตราค่าธรรมเนียมได้

ในประเด็นข้อหาหรือนั้น หาก ปณท. ประสงค์จะดำเนินการให้อัตราค่าบริการไปรษณีย์ในประเทศที่เรียกเก็บแก่ลูกค้ารายใหญ่ที่มีการเตรียมการล่วงหน้าก่อนการฝากส่งต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ก็อาจดำเนินการโดยอาศัยอำนาจของรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗^๔ ออกเป็นกฎกระทรวงกำหนดอัตราไปรษณียากรหรือค่าธรรมเนียมอื่นเพื่อใช้กับกรณีดังกล่าวได้ โดยดำเนินการเช่นเดียวกับการออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราไปรษณียากรและค่าธรรมเนียมอื่นตามพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งจะสามารถดำเนินการได้ โดยกำหนดเป็นอัตราไปรษณียากรและค่าธรรมเนียมอื่นที่ใช้เป็นการทั่วไปกับลูกค้าบางประเภทที่จะคิดค่าบริการต่ำกว่าอัตราปกติ

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๔๗

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^๕ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น